

Itsemääräämisoikeuden ja itsenäisen suoriutumisen tukeminen sekä rajoitustoimenpiteet - IMO-käsikirja vammaispalveluissa

VD/4818/05.03.00/2019

ML-L/MS

Lakiin kehitysvammaisten erityishuollosta (LKE 1977/519) tehtiin muutoksia 10.6.2016. Näillä muutoksilla oli tarkoitus saada Suomen lainsäädäntö YK:n vammaissopimuksen tasolle. Muutoksia tehtiin seuraaviin kohtiin:

- uudet säännökset itsemääräämisoikeuden vahvistamisesta, itsenäisen suoriutumisen tukemisesta sekä rajoitustoimenpiteiden käytön vähentämisestä
- uudet säännökset rajoitustoimenpiteiden käytön edellytyksistä sekä menettelystä, jota noudatetaan rajoitustoimenpiteestä päätettäessä
- uudet säännökset muun muassa rajoitustoimenpiteiden kirjaamisesta ja jälkiselvittelystä, rajoitustoimenpiteitä koskevasta selvitys- ja tiedoksiantovelvollisuudesta, virka- ja vahingonkorvausvastuusta sekä tehostetusta viranomaisvalvonnasta
- muutetut säännökset tahdosta riippumattomasta erityishuollosta

Muutoksien tarkoituksena on vahvistaa erityishuollossa olevan henkilön itsemääräämisoikeutta ja itsenäistä suoriutumista sekä vähentää rajoitustoimenpiteiden käyttöä erityishuollossa.

IMO-käsikirja (ItseMääräämisOikeus) yhtenäistää ja kokoaa yhteen ohjeita Vantaan vammaisten palvelujen työntekijöille ennakoinnista ja kommunikointitaidoista vammaisten henkilöiden kanssa työskentelyssä, erityishuollon asiakkaiden itsemääräämistä tukevan suunnitelman laatimisesta sekä rajoitustoimenpiteiden käytöstä lain muutoksen edellyttämällä tavalla. Rajoitustoimenpiteitä ovat esimerkiksi lyhytaikainen erillään pitäminen ja henkilötarkastus, ja niitä voidaan käyttää vain vammaisten tehostetussa palveluasumisessa ja laitoshoidossa sekä joissakin tapauksissa päiväaikaisessa toiminnassa. Käsikirja vahvistaa osaltaan työntekijöiden osaamista sekä itsemääräämisoikeuden toteutumista ja rajoitustoimenpiteiden käytön vähentämistä kehitysvammaisten erityishuollossa.

IMO-käsikirja on tarkoitettu Vantaan kaupungin vammaisten palvelujen työntekijöiden käyttöön sekä soveltuvilta osin myös ostopalvelu- ja palveluseteliyksiköiden käyttöön.

Asiaa on käsitelty vammaisneuvostossa 24.4.2019 ja 29.5.2019. Vammaisneuvosto on antanut asiasta lausunnon.

Sosiaali- ja terveyslautakunta 10.6.2019 § 11

vs. vanhus- ja vammaispalvelujen johtajan esitys:

Päätetään hyväksyä IMO-käsikirja liitteen mukaisesti.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Itsemääräämisoikeuden ja itsenäisen suoriutumisen tukeminen sekä rajoitustoimenpiteet – IMO-käsikirja

- Vammaisneuvoston lausunto

Täytäntöönpano: Vammaisten palvelut / palvelupäälliköt

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

projektipäällikkö Mari Stycz, p. 040 144 8069

projektipäällikkö Sanna Huhtakallio, p. 040 185 4644

sähköpostiosoitteet ovat muotoa (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)